BẠCH-VIÊN TÔN-CÁC

Sách ngoài tra khảo mọi nơi, Xem trong truyện có thầy [illegible]
Tích-giang có đứng sĩ-hiền, Lánh nơi trần-tục tìm [illegible]
Huyền-Trang vốn thiệt tánh danh, Đạo mầu học đặng [illegible]
Dục-dâm lòng chẳng động vay, Thì phu nào quản [illegible]
Thung-dung không bợn trần ai, Dốc lòng tu luyện [illegible]
Tình cờ xảy gặp một nơi, Kiển tiền danh đề [illegible]
Rằng: xưa bay đến chốn nầy, Non cao chon-chỏ [illegible]
Trăm ngàn ngàn nấp rộng thinh, Chung quanh cảnh [illegible]
Nhìn xem hoa cỏ nở đua, Lại gần mới biết là chùa Ph[illegible]
Ba ngàn thế-giái cõi ngoài, Thầy bèn vào chốn Phật-đ[illegible]
Tháng ngày dưỡng tánh công-phu, Gió xuân làm quạt [illegible]
Mùi thiền dưa muối hằng quen, Đã đành lành chọn [illegible]
Kệ kinh tụng niệm nghêu-ngao, Vui say Phật-pháp [illegible]
Am tiền miễn đặng ở an, Đêm khuya chuông trống [illegible]
Bồ-đề hột chuỗi tay vin, Niệm kinh cứu khổ [illegible]
Nhìn xem dưới bóng cội tòng, Thấy con vượn bạch [illegible]
Ngỡ là cầm thú các loài, Trên lưng sao có chữ rày Bạch-Viên.
Quả người ở cõi Thượng-Thiên, Lại [illegible] xuống am [illegible]
Ra vô quen thuộc cùng thầy, Thầy khen thấy hỏi rày Bạch-Viên.
Có chi kiếp trước oan-khiên, Sau lưng để chữ Bạch-Viên [illegible]
Ở đâu mà tới am nầy, Quyến thuộc chi thầy [illegible]
Vượn nghe thầy đã tỏ ra, Bèn quì khúm núm thưa qua lời [illegible]
Lảnh-sơn chiếm ở bấy chầy, Tai nghe chuông trống tìm [illegible]
Thầy rằng: loài thú vô căn, Vượn sao mà biết kinh tăng [illegible]
Vượn sao khôn chước khôn lý, Thầy khen biết đã thưa [illegible]
Vượn thời cây trái ở ăn, Vượn sao mà biết kinh tăng trong thầy.
Vượn kia tao hỏi thiệt mầy, Tôi đây vượn ở cùng thầy hay không?
Vượn qui lời dám thưa ông, Ở nghe kinh sách cho thông sư tình.
Bèn lòng học lấy tâm kinh, Thành tâm mộ đạo gởi mình thiền-môn.
Thầy Huyền khen vượn rằng khôn, Cho vào hương phước Thế-tôn lâu dài.
Sáng thời vượn ở mé ngoài, Tối thời vào chốn phật đài cầu đươn.
Thầy Huyền xem biết gả chơn, Cấp cho quần áo long nhơ i ch sờn.
Lại cho một chiếc kim-hườn, Đeo vào vượn chớ kinh-sau trở về.
Thầy dà hổ thì mọi hề, Tôi dâu có dám về quê phụ thầy.
Tôi nguyền sớm tối ở đây, Chùa chiền quét dọn đêm ngày nghe kinh.
Chánh rằm nguyệt chiếu quang minh, Vượn ra hứng tuyết sương thinh trao mình.
Bạch-Viên có phép biện hình, Chẳng dám lậu tình thầy biết làm chi.
Tôi đà niệm-phật từ-bi, Bồ đề hột chuỗi tri-tri lạc lòng.

Tối mê thầy ngủ liêu phòng, Thức ta lạy phật thỏa lòng tụng kinh.
Loong-thần phật pháp giáng linh, Thấy vì Thái muội tụng kinh hóa hình.
Bạch-Viên chuyển cốt đúng minh. Toàn thân biến thú hóa hình nữ-nhi.
Mặt huê mày liễu phương phi, Hình dung yểu điệu gót đi d iudàng.
Tịnh trung thầy thấy rõ ràng, Vượn đà cỗi lớp hóa nàng Thiên-tinh.
Lạ lùng thầy thấy làm thinh, Rình coi cho biết yêu tinh tỏ tường.
Tốt tươi thiên hạ khác thường, Môi son mày liễu má hường nõn na.
Bạch-Viên núp bóng chẳng ra, E cho thầy thấy mặt hoa chẳng hiền.
Y hài chông thẳng di liền. Kỳ tâm thẩm chuyển tách miền hư không.
Tu hành thầy đã dày công. Thủy xung hỏa khắc dữ không khỏi rày.
Kíp mau lánh khỏi chùa nầy, Nhan đèn lạy phật giã thầy ở an.
Lánh mình kẻo lộn thế gian, Làm tuyền tới đó dưỡng an tánh tình.
Ra đi tâm tối một mình, Mảng theo đàng lộ huê-đình tới nơi.
Non cao rừng vắng thảnh thơi, Thạch-bàn chiếm ở vui chơi non bồng
Biển nên gác tía lầu hồng, Hóa ra nữ sứ hộ tùng ngoài trong.
Giường ngà chiếu ngọc huê phòng. Trướng loan gối phụng sa hồng xuê xang.
Bạch-Viên chiếm ở lâm san, Giả nhươn cầm thú vầy đoàn kéo ra.
Thầy Huềyn thương nhớ xót xa, Bạch-Viên bạc bấy bỏ ta sao đành.
Uổng công dạy dỗ học hành, Chùa chiền quét dọn thầy dành lòng thay.
Ở nuôi sáu tháng mến tay, Kệ kinh lảo thuộc thương tài lắm thôi.
Thấp nhan lạy phật vừa rồi, Mời thấy Vượn ngồi sao Vượn hóa tinh.
Lạ lùng ngồi nghĩ quá kinh, Mặt mày bóng sắc tốt xinh rỡ ràng.
Canh ba thăm thẳm tách ngàn, Bạch-Viên bạc bấy tìm đàng chơi tiên.
Nào khi trước ân câu duyên, Đêm đêm vang vái lòng thiềng lắm thay.
Vượn là cầm thú các loài, Ở ăn tinh sạch trong ngoài vẽ vang
Nỡ nào Vượn ở đa đoan, Trước vong đạo Phật sao toan phụ thầy.
Năm canh ngồi luận đêm chầy, Thương tiếc làm vầy mầy hỡi Bạch-Viên.
Thuở ấy người ở Quảng-xuyên, Họ Tôn tên Các tuổi nên nhâm dần.
Rừng như hiền thánh ân cần, Văn thơ lảo biết võ thần ai qua.
Bảng rao khắp hết gần xa, Trung thu danh sĩ ứng khoa tựu trường.
Kíp mau trình quá thung đường, Sắm sanh nan thác điền trương xuống thi.
Con vân thoa thốt điều chi, Cha còn chưa rõ căn duyên sự tình.
Trước hiên Tôn-Các thưa trình, Cho con ứng cử thỏa tình lập thân.
May con ứng cử khoa tràng. Khôi khoa chiếm đặng bản vàng thưởng ban,
Trước là tông tổ vững an, Sau là cha mẹ hiển vang cậy nhờ.
Thảo cha con đã trọn thờ, Ngay vua con phải kịp giờ ứng khoa,
Mụ vào nan thác dọn ra, Cho con thi cử của ta tiếc gì
Lạy cha con xuống kinh kỳ, Cúi đầu lạy mẹ lòng thì đoái con.
Bàn nai dám liễu dời chơn, Vai mang nghiên sách làm sơn lắc ngàn.

Bạch-Viên đương lúc thưa nhàn, Thấy tớ một đoàn hứng cảnh dạo chơi.
Theo hầu mười đứa giả-nhơn, Vang lừng nhạc trỗi tiếng đờn hiêu điều.
Sanh nghe trong núi đập dìu, Kẻ ca người xướng tiền [illegible]
Trông chừng qua đảnh non cao, Phút đâu trước dạy phượng [illegible]
Bạch-Viên hát cuộc ca xang, Tai nghe vo tiếng [illegible]
Tôi tăm giữa chốn lâm tòng, Nếu ta chẳng [illegible]
Nữ đồng kíp tới mai sau, Rước cho đàng [illegible]
Nữ đồng vưng lịnh tách đâu, Chàng [illegible]
Quen chưng ngã ngỡn hôi la, Sanh [illegible]
Nghĩ suy ái ngại tâm tình, Đan ba [illegible]
Reo cười ngã ngớn như tình, Tôn sanh [illegible]
Nữ đồng đơn hỏi mọi lời, Chàng sao [illegible]
Không kiêng ác thú tượng tây, Tôi [illegible]
Trước sau chàng khá phân qua, Tánh danh [illegible]
Tôn sanh lời mọi nơi ra, Tôi người [illegible]
Qua trường chẳng dám diên trì, Chàng [illegible]
Gặp nàng may quá đỗi may, Chỉ đàng [illegible]
Đưa ra khỏi núi Lâm-tùng, Kiếm [illegible]
Sau dầu gặp hội phong vân, Vẽ dạy tôi cùng, [illegible]
Nữ đồng nghe nói mĩm cười, Tôi sai [illegible]
Kẻo đây tám tơ trong non, Nữa [illegible]
Đó đà có dạ dắt tôi, Tôi xin theo dõi [illegible]
Giả chơn nhầm chẳng thấu tình, [illegible]
Bạch-Viên ngồi những đợi chờ, [illegible]
Nữ đồng vào trước phân lung, [illegible]
Tôn-Sanh chẳng dám vào kẽ, [illegible]
Nhìn xem hoảng hốt chạy ra, [illegible]
Tôn-Sanh khép nép cúi qui, [illegible]
Bạch-Viên khoác trương xem ra, [illegible]
Chàng đi làm tới một mình, Không [illegible]
Nữ đồng dã dắt về đây, [illegible]
Chấp tay Tôn Các thưa qua, [illegible]
Nắng chiều trời tối không hay, [illegible]
Quảng-xuyên quê ở xa đàng, Tôi là Tôn-Các [illegible]
Hằng đôi hai chữ vinh hoa, Hương [illegible] lộc nước mẹ cha mọi danh.
Chỉ công đèn sách học hành, Nữa lo lao dập sanh thành công ơn.
Thẳng nghe Tấu sĩ tỏ phân, Trung quân hiếu phụ thâm ân lưỡng quyền.
Thảo tuân khoa đứng sĩ hiền, Văn thơ lao thuộc tác miền ứng khoa.
Xuất đề đối đáp nôm na, Bốn câu thơ kết hai ta giao hoa.
Tôn-Sanh quì gối thưa hà, Dạy thời nghe vậy tôi ma dám đâu.

Thơ đề một phút chẳng lâu, Xét mình tiện sĩ dám đâu xứng tài.
Khen rằng : dáng mặt làu trai, Khiêm nhường quân tử nào ai sánh bằng.
Sự nầy cũng bởi gió trăng, Khiến dây tơ thắm se săn duyên nầy.
Bút nghiên ta đã sẵn bày, Sao chàng chẳng khứng hay rày chê ta ?
Sanh rằng : lời dám thưa qua, Tôi người viễn xứ phương xa lạc loài.
Tiên bà trâm giắt lược gài, Dưới tôi hèn hạ khoe tài với ai ?
Dám đâu cú đỗ nhành mai, Dĩa đen chơn bạc ngang vai với bà.
Phụng đâu dám lộn với gà, Phụng cao lắm cả thấp là đã kê.
Khen chàng tiện sĩ thú quê, Mấy lời chàng nói hết chê con người.
Bạch-Viên chúm chím miệng cười, Ta xuống tiếp đó, đó thời lên chăng.
Thỏa lòng mặc sức lin lăn, Đó đây giao mặt khứng chăng hỡi chàng.
Tôn-Sanh nghe nói kinh hoàng, Nếu chàng chiều nàng ắt khó nỗi ta.
Lỗi lầm chẳng dám nói ra, Phen nầy hết kể mình ta xong rồi.
Lại gần Tôn-Các liền ngồi, Cùng nhau trò chuyện vầy vui giao hòa.
Lạ chi bướm đã gần hoa, Ái ân ân ái thật là phỉ duyên.
Tôn-Các tự sự đã quên, Mãng vui duyên mới còn phiền chi đâu.
Nấy qua tháng lại đã lâu, Vợ chồng ăn ở cùng nhau hiệp hòa.
Lần ngày nhớ lại chuyện nhà, Khiến chàng Tôn-Các xót xa tấm lòng.
Bấy lâu cha mẹ đợi trông, Tưởng đâu đã được mây rồng thỏa tâm.
Dè đâu ta ở Sơn-lâm, Thật là nghĩ lại tủi thầm cho thân.
Bèn cùng vợ mới tỏ phân, Ý toan từ giã dời chân lên đàng.
Bạch-Viên lụy ngọc hai hàng, Rằng em thai nghén đã mang trong lòng.
Chàng đi bỏ thiếp sao xong, Xin chàng xét lại vợ chồng nghĩa sâu.
Tôn-Các chẳng biết làm sao, Dằn lòng ở lại để nào dời chơn.
Chín tháng mười bữa có hơn, Bạch-Viên sanh đặng hai con đẹp hình.
Tôn-Các, Tôn-Lượng đặt danh, Vợ chồng yêu mến phỉ tình xiết bao.
Tôn-Các trong dạ dàu dàu, Nhớ cha nhớ mẹ dãi dầu ủ ê.
Buồn ra trông vịnh Tiểu-khê, Thoàn đâu nhẹ phớt tách về Quảng-xuyên.
Cả kêu bạn hỏi sự duyên. Gởi lời kính lạy thung huyên tại đàng.
Về mau vội tả ít hàng, Cẩn phong thơ nhạn sẵn sàng trong tay.
Khách thương lạ chẳng biết ai, Thuyền lan xuôi lượng tách ngay giòng bà.
Tôn-Sanh buồn biếng về nhà, Lâm tuyền thơ thẩn xót xa tấm lòng.
Nhìn xem bên mé Hà-đông, Phơ phơ đầu bạc quới công rõ ràng.
Từ ta rẽ bạn sư tràng, Nhân-Vân là gã tên chàng Thuận-Nghi.
Cỡi lừa xăm xúi đường đi, Xa xem quả thật cố tri bạn vàng.
Tay cầm bán gậy long-toàn, Vai mang linh kiếm rõ ràng oai nghi.
Tha hương hội ngộ bất kỳ, Sum vầy một thuở xiết chi nỗi mừng.
Anh vai biền thành non thần, Tứ khoa nhâm-tý giáp đầu ba đông.
Em thời rày đợi mai trông, Trách anh bạn nỡ biệt mong xa chừng.
Tôn-Các mừng chẳng xiết mừng, Nhân-Vân nước mắt ngập ngừng thở than.

Bạn lành từ cách hai phang, Tưởng em còn ở học an sư trông.
Trở trêu ai chỉ cho chàng, Tới đây kết nghĩa cùng nàng [illegible]
Chốn nầy khó nỗi ở yên, Tô-tinh giả gái [illegible]
Vợ ngươi có phép biến hình, Nó là tinh [illegible]
Từ chàng lạc tới non hoa, Phút đâu [illegible]
Dắt chàng tới cảnh huê-đình, Nó [illegible]
Chàng thì khác cảnh lạ quê, [illegible]
Thương em anh tới tỏ cùng, [illegible]
Tôn-Các nghe nói kinh hoàng, Nghĩ [illegible]
Biết sao ra khỏi lâm tòng, Xin anh [illegible]
Em phân lời ấy bất bình, Chữ ân [illegible]
Bây giờ xin phép hại nàng, Ắt là [illegible]
Từ ta tới Phô-sa-đơn, Thầy [illegible]
Gươm nầy thiên hạ khó [illegible]
Gươm nầy chờ thuở canh ba, [illegible]
Bửu linh có phép thầy truyền, [illegible]
Vợ chàng đồng đời thanh tiên, [illegible]
Rằng mà yên quả tinh ta, Đừng [illegible]
Tôn-Các lãnh bửu kiếm thiêng, [illegible]
Vó câu thẳm thẳm tách ngàn, Tôn-[illegible]
Bạch-Viên bước tới thềm đông, [illegible]
Bạch-Viên sĩ mạ nhiếc chàng, [illegible]
Giận chàng nắm áo kéo lui, Về đây [illegible]
Cảnh đây là cảnh huê tình, Cá [illegible]
Ai ngờ gặp bạn cố tri, Chàng sao [illegible]
Nhân-Vân tâm cốt lưỡng bì, Chàng [illegible]
Làm cho con trẻ lìa cha, Cửa nhà [illegible]
Nhân-Vân mưu đã lòng lang, Nó [illegible]
Dặn chàng giờ tí canh ba, Đem gươm [illegible]
Tha giết cũng mặc ý chàng, Thiếp dầu [illegible]
Giận chàng trở lại phòng vì, Tôn-Các ngồi nghĩ xét [illegible]
Trao gươm dặn bảo chước mầu, Khen nàng biết [illegible]
Cực vì hai trẻ ai nuôi, Thương con tình ngược tình [illegible]
Nếu ta trước chẳng hại nàng, Ắt là thù oán sau nàng [illegible]
Nay gần giờ tí canh ba, Đem gươm vào lọt trướng hoa [illegible]
Bạch-Viên đương ngủ mơ màng, Đụng nhằm gươm dữ [illegible] ghê.
Tám thân ngũ tạng ủ ê, Tay chơn rụng chuyển mới mê [illegible]
Tôn-Sanh thấy vậy liền thề, Hại cho mấy thác tao về xứ tao.
Chạy vào xem lại bửu đao, Tới nơi nó đã bay cao mất rồi.
Tôn-Sanh mới trở ra ngồi, Mất linh kiếm rồi biết liệu làm sao?

Bạch-Viên khí sắc tiêu hao, Ăn quần mảng xé gương cao lộn nhào.
Mặt huê mày liễu má đào, Tóc mây đã được ngó vào như điên.
Nàng nằm trăn trở chẳng yên, Làm chi bất nghĩa bất nhơn hỡi trời.
Hai con lăn khóc la vang, Bạch-Viên xem thấy hai hàng lụy rơi.
Mẹ đà mệt lắm con ơi, Xê ra mẹ nghỉ mãn hơi không toàn.
Thầy xưa cho chiếc kim-hoàn, Ngậm vào vái phật sắc nàn giải nguy.
Kim hoàn phép phật từ bi, Ngậm vào khỏe mạnh đứng nghi dậy người.
Tắm lau quần áo vừa rồi, Bồng con nàng ngồi chép miệng thở than.
Mẹ dần nhắm mắt đã an, Sữa đâu con bú mà toan phủ phàng.
Cả kêu Tôn-Các hỡi chàng, Ở sao bất nghĩa lại đành phi ân.
Nỡ nào nghe bạn Nhân-Vân, Lấy gươm hại thiếp đoạn phân hai đàng.
Trước toan mưu dữ tại chàng, Sau đừng trách thiếp lánh đừng ái ân.
Hai vừng Nhựt Nguyệt xét phân, Thiếp lòng trung chánh phận vầu ta lòng
Nhìn con nước mắt hai hàng, Thấy con thơ bé thảm càng xiết chi.
Tôn-Các giã thuốc sầu bi, Bàn đừng nở cố làm chi sự đời.
Anh đi kiếm thuốc xa vời, Phần đã tới trời phần lại đường xa.
Đăng thuốc chạy về bôn ba, Mệt đà quá siết tưởng qua xong rồi.
Mỏn hơi dừng nghỉ một hồi, Ngó thấy em ngồi mừng rỡ làm thay.
Thang thuốc còn cầm trên tay, Sắc cho bậu uống thuốc hay và hồi
Bạch-Viên nóng giận không ngồi, Gươm chàng hại thiếp thác rồi thôi thôi.
Nỡ nào nghe bạn lìa đôi, Bỏ con chín chút mồ côi sao đành.
Chàng đừng giả bộ tu thành, Gươm kia hại trước thuốc đành hại sau.
Căn duyên hệ ở trời cao, Sao chàng vội rút nghĩa nhau rã rời.
Thiếp không tráo chác đổi dời, Gươm chàng giết thiếp nhờ trời cứu an.
Thiếp thề chứng có cao xanh, Ai làm oan khúc khuấy anh xa nàng.
Thiếp không phải đứa lăng loàn, Thiếp chẳng phụ phàng chung với tiếng chi.
Trách chàng nghe đứa ngu si, Nỡ nào hại thiếp thác đi cho đành
Hai con vốn thiếp sanh thành, Giao cho chàng dạy học hành sử kinh.
Trách chàng nói thiếp rằng tinh, Nguyệt cao nàng chiếu cho mình phúc hồn
Bây giờ thiếp mới tỉnh hồn, Gươm kia hay đã khéo hơn Lãnh-sau.
Bạch-Viên thơ thẩn phòng loan, Tai nghe Tôn-Các thở than trách mình.
Bởi ai âu ở bạc tình, Nghĩ lại giận mình há dễ trách ai
Thiếp chưa nghĩa lợt ân phai, Gươm chàng hại thiếp trách ai bây giờ.
Thấy con hai đứa ngây thơ, Mẹ đi chưa dứt ngẩn ngơ chốn này.
Thiếp dầu có dạ tà tây, Tội đà dư đáng phân thây hành hình.
Căn duyên dường được thâm tình, Họa đâu xui đến gia đình chia ly.
Thiếp vui hai chữ từ bi, Bồ-đề hột chuỗi trì trì tạc lòng.
Nhìn con nước mắt luân tròng, Con ôi ở lại dứt lòng mẹ đi.
Tôn-Các thảm thiết sầu bi, Chồng con than khóc bước đi sao đời.
Ta bình ào hả oán tơi, Tương dưa muối mặn trọn đời thấy chi.

Ta sau như thầy Khương-Hi, Ta động chín kiếp hôn qui thiên đàng
Chín kiếp thành phật rõ ràng, Huống ta mất kiếp như nàng thanh [illegible]
Tích xưa sách bày con ghi, Làm lành gặp phước hơn đi tu chùa
Thắp nhang lạy Phật bốn mùa, Thiện dươn tác phước cũng thua [illegible]
Trai thời ngay chúa thảo cha, Gái thời tiết hạnh giữ ba đạo tòng
Phật vương hai đạo giữ đồng, Đạo vợ nghĩa chồng thời có hơn [illegible]
Như chàng hữu thủy vô chung, Thời thời chớ nên bạn [illegible]
Nghĩa nhơn thiếp chẳng dời vì, Hai con ở lại [illegible] thì kịp [illegible]
Chẳng con bịn rịn làm chi, Trong chừng sơn lãnh [illegible] g.
Tôn Sanh nước mắt ngập ngừng, Cửa nhà bỏ hết bằng [illegible]
Ẵm bồng hai trẻ hài nhi, Vai mang nghiên sách chung [illegible]
Quãng bao lội suối leo đèo, Hai con khát sữa khóc [illegible]
Cỏ kên mẹ trẻ hỏi nàng, Chớ cho con bú kẻo càng khóc [illegible]
Theo nàng tới núi Phụng-sơn, Thấy những cầm thú nghi [illegible] g.
Bạch-Viên tạm chốn thạch-bàn, Hỏi rằng : cầm thú đón [illegible]
Thương cầm hạ thú đến quỳ, Chúng tôi tựu đến [illegible]
Tôn-Các mất vía thở ra, Dẫy dàng thú dữ biết ma làm sao.
Trèo lên ẩn bóng cây cao, Xem qua cầm thú lao xao [illegible]
Thú dân dông đã quá chừng, Thủ chẳng vô rừng ắt có [illegible]
Thú bây quỳ đó làm gì, Nữa tao dời gót biệt [illegible]
Thú nghe đứng dậy xôn xao, Cúi đầu quỳ lạy trời [illegible]
Bạch-Viên Tôn-Các xa trông, Bồng con mang [illegible] g.
Chim kêu vượn hú khắp ngàn, Tử-qui vắng [illegible]
Đã nguyền hai chữ đồng tâm, Nỡ nào kết oan [illegible]
Ắt treo chỉ vương tơ mành, Khổ không [illegible]
Dặm ngàn dẫn thủ chơn noi, Khỏi đeo tang-giác tới [illegible]
Bóng ác đã xế non Tần, Mau chơn qua khỏi [illegible]
Núi ấy nhiều hổ nhiều hang, Bốn hùm bên [illegible] g.
Tôn-Các nghe nói kinh hoàng, Năn nỉ với nàng qua đó làm chi.
Tránh tầm nẻo khác ta đi, Nàng đi qua đó thấy thú chẳng toan.
Dầu hiền cũng cọp gấm vàng, Sở cây có nàng đoái chút con thơ,
Mất cha con cũng bơ vơ, Mất mẹ con cũng ơ ơ giữa đàng.
Bạch-Viên chẳng ngớt giận chàng, Có phép thầy Nhàn con sợ làm sao.
Bốn hùm nhảy lẹ bay cao, Có thầy Nhàn đỡ động sao tới chàng.
Thẳng ngay thiếp cứ một đàng, Mấy ngươi là vậy chàng hai quê.
Mãng lần tới núi Nga Khê, Chim bay én liệng tư bề ngóa nghè.
Cỏ cây sương đượm dầm dề, Đầu non hùm sói đi về khắp nơi.
Sanh nghe mất vía rụng rời, Nói đã hết lời nàng lại chẳng nghe.
Vái cùng trời đất chở che, Cho các hùm dữ gai tre chống hàm.
Thất kinh khéo nói bá xàm, Dạn làm quân tử nhát làm tiểu nhơn.

Lần hồi kẹt đá dời chân, Tưởng niềm ân ái hóa cơn giận hờn.
Lên cao xuống thấp chi sờn, Hồ-lang ác thú chờn vờn nhảy ra.
Đập đuôi chạy tới mừng hà, Bạch-Viên mới hỏi mừng là nỗi gì.
Mấy mươi hùm dữ đều qui, Tôn-Các thấy sự lạ kỳ mới hay.
Hùm vang hùm gấm ghê thay, Hùm đen hùm trắng hôm nay tựu về.
Phút đâu trời đã tối rồi, Tôn.Các lo sợ đứng ngồi không an.
Thạch-bàn tạm ghé nghỉ an, Bụi bờ gai gốc tham sau bịt-bùng.
Cây cùng đen trắng các hùm, Đêm hôm tăm tối ngụ cùng với ta.'
Tôn-Sanh nghe nói thở ra, Nếu nàng gây oán ắt ta không hờn.
Bởi anh gây dữ tích lớn, Đến nay phải bỏ xác hồn tại đây.
Ôm con than khóc canh chầy. Con ôi theo mẹ phen nầy hết cha.
Bạch-Viên thức dậy nói ra, Gươm chàng rằng dữ cọp ta chẳng lành.
Bây giờ dạ thiếp mới đành, Gươm thiêng cọp dữ tranh giành ai hơn.
Gươm chàng thuở trước bất nhơn, Huống nay cọp thiếp còn ơn nghĩa gì.
Hùm nghe đứng dậy một khi, Tôn.Các khiếp vía lướt thì kể sai.
Chuyện rồi chuyện đã lợt phai, Xin em bớt giận nhớ dai làm gì.
Xé ra kẻo thiếp chẳng vì, Mơn trớn cho lắm giận thì không tha.
Thiếp nay chẳng phải vợ ai, Xin đừng lo nhớ kể vai làm gì.
Mặt chay mày đá dạ chì, Mơn trớn cho lắm cũng thì bất nhơn.
Bây giờ về tới Lãnh-sơn, Thì chàng mới biết giả chơn sự tình.
Pai-lai am tự gởi mình, Qui thiền Phật-tích thỏa tình ước mong.
Phút đâu trời đã bình minh, Dời chơn cho kịp đàng sang tây kỳ.
Các hùm cong [illegible] đưa đi, Ta tới Tây-kỳ hùm ở lại đây
Hùm bèn đương [illegible] năm [illegible], Hùm đưa ba tới thường mây đá vừng.
Bạch-Viên Tôn-Các [illegible] chừng, Khỏi ba [illegible] tới núi Kỳ-hương.
Giả-nhơn [illegible] phương, Đưa bà qua núi Kỳ-hương dậm dàng.
Chim [illegible] nhộn nhàng, Cao-[illegible] bay liệng đều đưa.
Chang chang [illegible] như mưa, Phi-cam [illegible] đều đưa bà về.
Thạch-lân [illegible] bề, Dắn qua [illegible] lộ dưới về tây qua.
Ngọc-Hoàng đương ngự cung ly, Chiếu tri thiên hạ an ngay cho tường.
Kỳ-hương rộn rực khác thường, Pai-cam [illegible] xôn xao.
Phán hỏi Bắc-Đẩu Nam-Tào, Tinh-tú vị nào dại xuống Kỳ-hương.
Hay là thọ khí âm-dương, Hóa hình yêu quái nhiễu nhương đấy loàn.
Bắc.Đẩu tâu lịnh Ngọc-Hoàng, Trong sổ đây nàng Thái-[illegible] Kim-tinh.
Sáu tháng mới dặng hóa-bình, Lưng đề hai chữ tỏ tình Bạch-Viên.
Sáu năm mãn hạn oan khiên, Tâu qua Ngọc-Đế [illegible] truyền chỉ sai.
Ngọc-Hoàng phán trước bệ giai, Phán đòi tiên-nữ Liễu Mai ứng hầu.
Hai tiên vưng lịnh vào chầu, Phi-lai lãnh chỉ kíp mau [illegible] truyền.
Hai tiên lạy trước bệ tiền, Tay vâng ngọc chỉ tách miền ra đi.
[illegible] tiên phơi phới bớp phi, Xuống miền dương-thế hôm ni kịp thì.

Giờ thân xuống tới Tây-kỳ, Nghỉ trên chót núi tì thì sẽ bay.
Thấy con hai đứa nhỏ thay, Nàng hỏi tiên cảnh đắng cay thay là.
Bạch-Viên lụy ngọc nhỏ sa, Tôn-Các mới hỏi nàng buồn nói chi.
Thiếp đã sanh ký tử qui, Tới đây chàng thiếp biệt ly [illegible]
Cởi ra một chiếc kim-hoàn, Dấu tích của nàng [illegible]
Hai tiên còn ở đầu non, [illegible]
Mai chàng thấy có thầy [illegible]
Thiếp về tiên-cảnh thảnh thơi, [illegible]
Tôn-Các lụy nhỏ hai hàng, [illegible]
Vợ chồng lăn lóc thở than, [illegible]
Thiếp về tiên-cảnh xa ngàn. [illegible]
Nhìn chồng nước mắt nhỏ sa, [illegible]
Hai con thiếp để cho chàng, [illegible]
Khá tua về cảnh [illegible]
Chớ về Quảng-[illegible] xa ngàn, [illegible]
Con còn thơ bé [illegible] sanh, [illegible]
Thở than khóc lóc [illegible]
Bây giờ còn thấy [illegible], [illegible]
Hai tiên bay tới [illegible], [illegible]
Khắp trời sấm sét gió mưa, [illegible]
Bạch-Viên nói với hai nàng, [illegible]
Thương con hai đứa ngây thơ, [illegible]
Lại e thú dữ không chừng, Thiếp [illegible] chàng.
Trên còn sấm chớp bão [illegible], [illegible]
Vua sai co khắc có kỳ, [illegible]
Than rằng anh hỡi Tôn-công, [illegible] mong gì.
Nghiêng vai giã bạn tách mình, [illegible] tình phân ly.
Bạch-Viên phơi phới bay đi, [illegible] hơi.
Nàng đà dứt nghĩa tách vời, Quảng-[illegible] đôi hàng.
Đoái nhìn mây tạnh gió an, Ngàn [illegible] rõ ràng.
Ôm con ngồi nép bên đàng. Sợ loài thú dữ [illegible] chẳng an.
Sáng nhìn cây ngã đá tan, Phép trời oai khí chuyển vang tư bề.
Cỏ cây sương đượm dầm dề, Thân sao luống chịu nhiều bề lao đao!
Hai con khóc lóc lao xao, Mẹ đi đâu mất phương nào hỡi cha ?
Thơ ngây năm tuổi nói ra, Tiếc công mẹ đẻ xót xa đoạn trường.
Thẫn thờ trong núi Kỳ-hương, Khác đường lạc nẻo không tường dấu xưa.
Sớm mai cho đến ban trưa, Tìm đàng chẳng đặng ra chưa khỏi rừng.
Nhớ nàng nước mắt rưng rưng, Cha con thơ thẩn giữa rừng Kỳ-hương.
Giả-nhơn thấy vậy khá thương, Đem cha con đến nẻo đường Phi-lai.
Lời nàng xưa nói chẳng sai, Chùa nầy nàng ở Phật đài nghe kinh.

Bây giờ đã hẳn sự tình, Ta mau tới đó việc mình bày ngay.
Thầy Huyền xem thấy lạ thay, Người nào mang gói tới đây chuyện gì.
Dắt dìu hai đứa hài nhi, Ở đâu mà đến tên gì nói ra.
Sanh rằng : tiện-sĩ thưa qua, Họ Tôn tên Các cửa nhà Quảng-xuyên.
Kết duyên cùng gái Bạch-Viên, Sáu năm mãn hạn thượng-thiên rước về.
Nên tôi chút mất phu thê, Trước sau vắng vẽ tư bề quạnh hiu.
Con thơ tay dắt tay dìu, Tìm cây nương bóng kiếm lều che thân.
Thầy nghe Tôn-Các tỏ phân, Cho chàng tạm ở hỏi lần ngọn cơn
Nàng xưa vượn ở Hành-sơn, Tới đây trả trọn câu đươn chưa tường.
Thấy loài cầm thú khác thường, Lưng đề hai chữ tỏ tường Bạch-Viên.
Đêm ngày ở trước mái hiên, Trình thưa kêu đa phân miệng kinh nhường.
Vượn sao khôn khéo lạ thường, Tìm chùa mà ở chẳng nương lũ bầy.
Thủ linh nó đã tìm thầy, Cấp cho quần áo đổi thay vẹn toàn.
Lại cho một chiếc kim-hoàn, Ở hơn sáu tháng lão toàn kệ kinh.
Lạ lùng vượn hóa ra tinh, Mặt mày thanh lịch tốt xinh rõ ràng.
Canh ba thầm thầm tách ngàn, Bạch-Viên bạc bẻo tấm dang lãnh-san.
Nay chàng kết nghĩa với nàng. Hỏi thăm có thấy kim-hoàn ta không
Tôn-Các bạch quá sư ông, Thầy đã hỏi tới tớ không giấu gì.
Phước sanh hai đứa hài nhi, Kim-hoàn dấu tích nàng thì cho con.
Vã đây rừng bụi núi non, Lấy chi bàn dáp vuông tròn ngỡi nhơn.
Xin dùng hoa quả đền ơn, Trà thô rượu lạt lễ đơn trọn tình.
Đặt bàn tế vợ hồn linh, Lòng thành chàng tế trọn tình một văn.
Công mà chẳng thấy ai ăn, Thương nhau phải trọn đạo hằng thủy chung.
Du-thần tuần vắng am trung, Thấy chàng tế vợ khúng cùng nỗi thương.
Chờ đốt văn-tế một trương, Chấp văn về tấu nương nương rõ ràng.
Hai con quì khóc song song, Bao giờ thấy mẹ kẻo trông nhớ hoài.
Ở đây nhờ đức Như-Lai, Nhờ ơn sư-phụ tháng ngày quãy đơm.
Hai con cầm đũa xới cơm, Nhờ ông cửa ấy quãy đơm mẹ rày.
Tôn-Các ủ mặt chau mày, Thấy con khóc kể lòng nầy đoái cơn.
Trách đây sao khéo phụ đơn, Câu duyên tiền định dám hờn Thiên-Công.
Vợ chồng Tôn-Quí nhớ trông, Giận thay Tôn-Các con không đạo nghì.
Từ con ứng cử khoa kỳ, Bặt tin nhạn cá kể thì sáu năm.
Nhớ con nước mắt dầm dầm, Đêm trông ngày đợi ngồi nằm không yên.
Lo vì cách trở sơn xuyên, Lại lo bịnh hoạn ngữa nghiêng lộ hành.
Phải chi xuống đặng kinh thành, Thăm coi cho biết dữ lành mới ưng.
Phần thì mỏi gối đau lưng, Cửa nha răng rịt nói chừng mà thôi.
Vợ chồng rần rì than ôi, Trông cho đỗ trạng cao ngôi mà nhờ.
Sáu mươi đầu bạc như tơ, Chút trai mừng rở phụng thờ Tổ Tiên.
Người đồn có một thầy Viên, Tiện tri vị bốc giá tiền năm quan.
Thương con bao tốn chẳng màng, Bói coi tuổi nó dậm ngàn chơn thông.

Mụ Quí vâng thửa lời chồng, Vai mang lễ vật ngó mong băng chừng.
Nửa ngày tới chợ Bình-Hưng, Mụ thấy thầy đang [illegible]
Đi dầu trưa nắng hỡi cô, Ngồi đây nghỉ một trà thỏ [illegible]
Thầy Viên đang ở trong phòng, Tai nghe rõ khách [illegible]
Gần xa cô ở phương nào, Hay là đi [illegible]?
Mụ rằng : tôi ở cũng xa, Thầy Viên danh tánh [illegible]?
Tiếng tôi thiên hạ biết đồng, Giải [illegible]
Năm quan một quế hơn hôn, Nhờ trên thánh [illegible]
Mụ Quí nhang đèn thắp lên, Vái cùng thần thánh [illegible]
Trước xem gia đạo rủi may, Vợ chồng con cái [illegible]
Muôn ơn quế hiện chánh ta, Có sao [illegible]
Tổ-sư giáng hạ thần tiên, Lục dương [illegible]
Đoài ly nói ngoại rõ ràng, Quả trong giải câu [illegible]
Sáu năm chẳng thấy hồi qui, Để cho cha mẹ [illegible]
Diện trương chưa thấy đan dầu, Gặp tiên kết nghĩa [illegible]
Song sanh đơn quế hai nhánh, Sau năm kiếp mãn [illegible]
Cha con dầu dãi phong trần, Ngày nay thì đã [illegible]
Chín năm mới đặng thành nhân, Chức làm phò mã song [illegible]
Chín mươi ngoài tuổi rõ ràng, Con dâu chân chất [illegible]
Già thầy cũng thêm ở an, Đưng tôi đơi gót kéo đang [illegible]
Nầy đoạn Thái-Muội thiết tha, Chồng con phân cách [illegible]
Nhờ con nhỏ dại hai thằng, Thương chồng ở chốn [illegible]
Truyền cho tiên nữ hầu ta, Gian sau lương [illegible]
Du thần tuần vâng tây đông, Mấy nay Thái-Muội [illegible]
Âu ta mau kíp tới nơi, Việc chàng Tôn-Các [illegible]
Tôi đi tuần vâng đêm nay, Tới nơi am tự [illegible]
Thấy chàng Tôn-Các thương thay, Cha con [illegible]
Hai con mắt sáng như gương, Khóc than thảm thiết Địa [illegible]
Chờ đốt văn tế vừa rồi, Chấp van Địa mới [illegible]
Nghe lời Địa nói thảm thương, Mở văn đọc thử [illegible]
Đọc văn nước mắt ròng ròng, Thương chàng đưa muội [illegible] ngay.
Đa thần ta cậy phen nầy, Lãnh gươm minh khí giao lại cho chàng.
Trong gươm đề chữ chín hàng, Chàng coi theo đó giải đàng [illegible] ngay.
Địa rằng : có rượu Địa đi, Không rượu Địa trốn làm chi thì làm.
Địa không phải đứa già hàm, Sao bà dám bắt Địa làm mai dong ?
Sợ bà Địa phải chịu lòng, Uống đôi ba chén Địa phòng chàng say.
Cũng vì chứng Địa thấy tay, Sự chàng Tôn-Các tỏ bày làm chi.
Trên bà dạy truyền phải đi, Cho ba chén nữa Địa thì làm ơn.
Bà con tưởng nghĩa tưởng nhơn, Huống chi là Địa dễ sờn dặm xa.
Lạy bà an lại chương tòa, Lãnh gươm minh khí Địa mà đi ngay.
Nửa giờ đã tới Phi-Lai, Địa còn thơ thẩn ở ngoài chưa vô.

Thầy dương miệng niệm nam-mô, Địa xem bàn phát đủ đồ kỷ cang.
Bước vào Địa mới tính toan, Để gươm minh kính trên bàn [illegible]
Thầy đang tụng niệm Di-đà, Cha con Tôn-Các quì mà [illegible]
Địa rảo nồm bàn ngũ phương, Chuối chè nếch hết dâu tương [illegible]
Khen ai khéo nấu xôi ngon, Địa ăn thôi đa no tròn [illegible]
Thầy Huyền ngước mặt ngó ngay, Thấy gươm minh [illegible]
Tôn-Các xem thấy kinh hoàng, Trong gươm [illegible] Viên
Đang nghi cốt cách tợ tiên, Quả là [illegible]
Cha con khấp khởi mừng thầm, Mẹ con đà [illegible]
Thầy Huyền chẳng rõ khúc nôi, Cầm gươm minh [illegible]
Cầu gươm để chữ chín hàng, Hồ phong [illegible]
Dặn rằng : nương náu chùa nầy, [illegible]
Thầy rằng : thiên tải nhứt thì, [illegible]
Tôn-Các xây kinh ngó ra, Xem tướng cha mẹ [illegible]
Cảnh xưa bảy còn y nguyên, Thương thay [illegible]
Tôn-Các buồn bực héo von, Lạy cha cùng mẹ [illegible]
Trang-Vương trị nước thanh thì, Sanh đặng [illegible]
Vườn hồng hứng cảnh tiêu điều, Theo chơn [illegible]
Công nương nhan sắc phương phi, Bỗng [illegible]
Công nương hoảng hốt lời dinh, [illegible]
Tùy nhi xem thấy sợ thay, Kịp vào [illegible]
Đức vua nghe sự đi thương, Ngài vàng [illegible] trong
Con ta mắc chứng phong sương, [illegible]
Thầy chùa thầy pháp hồng chăng, [illegible]
Công-chúa mê sảng nói điên, Áo quần [illegible]
Vua cha phán trước kim giai, Truyền quân [illegible]
Nếu ai cứu trẻ bịnh thuyên, Ta phong [illegible]
Nam vệ vưng lịnh Thành-hoàng, Chia nhau [illegible]
Hồ ly sơn động ngũ an, Giựt mình thức dậy [illegible]
Ngủ trưa ngon đã quá chừng, Tai nghe trong rừng có tiếng người ta.
Phép làm tẩu thạch phi sa, Dằng vân giá vò hóa ba kiếm [illegible]
Hai Vệ đến chốn sơn lâm, Chang chang trời nắng xâm xâm băng ngàn.
Hồ ly hét một tiếng vang, Thương thay hai mạng thác oan giữa đàng.
Ăn tươi nuốt sống rõ ràng, Nhờ đến Công-chúa lòng này xót xa.
Ngày nàng dạo kiển xem hoa, Thấy nàng xinh tốt khiến ta động lòng.
Thường đêm lén tới cung đình, Ngày thời biến hiện nguyên hình về đây.
Ăn ta giả vỡ đi ngay, Biến vào trong chốn bấu tây giữa nàng.
Công-chúa đang ngủ mơ màng, Giựt mình thức dậy hoảng hoang chẳng an.
Reo cười lý bát đã vang, Bỏng chàng thầy pháp bốn phang truy hồn.
Bịnh ma thầy trấn Nam môn, Bắc môn binh quỉ Tây môn binh tà.
Bố dàng lưới sắt bủa ra, Sai binh khiến tướng tróc ma cấp kỳ.

Bỏng chàng tới cửa cung vi, Công-chúa mới [illegible] bay đi [illegible]
Nàng bèn giựt bức hồn tri, Xe ra tan [illegible]
Sao bấy chẳng sợ chẳng kiêng, Dám vào trong [illegible]
Bẻ cây rượt đánh hào hào, Ba người thấy [illegible]
Trang-vương biếng ngủ an, Mấy [illegible]
Trang-vương nổi giận lôi đình, Truyền hai [illegible]
Viêm-Công thừa tướng tâu qua, [illegible]
Xin vua tống bảng thi thanh, [illegible]
Ắt là cơn dạng linh hà, Ắt là mới [illegible]
Trang-vương y tâu vội vàng, [illegible]
Phi-lai có tư chưa nầy, Quân nhơn [illegible]
Tôn-Hương Tôn-Lượng bước ra, [illegible]
Con nít hang hỏi làm chi, Con ai [illegible]
Tôn-Hương nghe nói liền cười, Mẹ tao [illegible]
Thầy tao đang ngủ trong hươn, Cha tao [illegible]
Cây em mau khá trở vào, Mọi người [illegible]
Tôn-Cac chưa rõ kiết hung, Bước vào [illegible]
Đi đâu ba chú bày lời, Hay là lạc bước đến thôi chùa. [illegible]
Ba tôi phụng mạng hoàng-gia, Tìm thầy đạo-sĩ hoặc là [illegible]
Xuống cứu Công-chúa tai thương, Linh cau thuyền [illegible] bar
Thầy Huyền đang ngủ mơ màng, [illegible] ra.
Nầy lời ta dám hỏi qua, Công-chúa đau mà chứng [illegible]
Quân rằng : bịnh rất hiểm nguy, Vua sao [illegible]
Gặp thầy may đã quá may, Chúng tôi xin [illegible]
Ta đây vốn thật thầy chùa, Tụng kinh [illegible]
Tôn-Các bạch quá sư ông, Trong [illegible]
Lạy thầy ở lại am mây, Con xin xuống [illegible]
Thầy Huyền nước mắt nhỏ sa, [illegible]
Con dầu gặp hội phong vân, Ghi câu ngày chúa [illegible]
Quân nhơn từ tạ lên đàng, Cha con Tôn-Các một đoàn theo [illegible]
Kỳ-hoa làm động Hồ-ly, Hóa hình sĩ-tử xuống thi điện trắng.
Nếu ta chiếm đặng bản vàng Trang-vương chỉ khoa gả nàng cho ta.
Khi ấy mặc sức vào ra Ngàn phương trăm kẻ ai mà biết chi.
Trang-vương phán trước đơn trì. Viêm-Công thừa tướng giám thi hội nầy.
Chư nhu chẳng trúng một ai, Hồ-sanh văn võ đáng tài an bang.
Thủ-khoa chức ấy cho chàng, Lịnh ban áo mão y quan nhập tòa.
Trang-vương phán hỏi Tân-khoa, Thuốc chi cứu đặng con ta khỏi nàn.
Hồ-ly tâu trước bệ vàng, Xin cho nhơn-đảm cứu toàn bịnh căn.
Mật xanh mổ lấy vài thằng. Chế vào vị thuốc cho bằng đồng cân.
Uống vào khỏe mạnh tâm thần, Bịnh bà ắt phải lần lần giảm thuyên.

Vua truyền thầy bóng bắt liền, Giao cho lân Trạng chữa chuyên chớ chầy.
Thương thay có bóng ông thầy, Khi không mang số đến đây gặp kỳ.
Thịt tươi ngon ngọt xiết chi, Ăn no rồi đến cung vì giỡn nàng.
Cha con Tôn-Các băng ngàn, Kinh đô vừa tới diễn tràng bãi thi.
Dậm chơn than trách vận thì, Căm hờn số mạng xiết chi thảm phiền.
Quán lều tạm trú nghỉ yên, Ba con không có bạc tiền sạch không.
Ở chùa nhờ đức sư ông, Sống đây một chữ, một đồng cậy ai?
Bãi chầu Thừa-tướng trở hài, Tiền hô hậu ủng dậm dài trải qua.
Tôn-Hương, Tôn-Lượng bước ra, Người nào trên võng thấy ta chẳng chào?
Quân hầu nạt nộ lao xao, Hai thằng con nít hỗn hào dễ ngươi.
Tôn-Hương vừa nói vừa cười, Trên võng là người tao lại là chi?
Thừa-tướng nghe nói vân vi, Con ai lạ mặt bây thì dói vô.
Hai người cha mẹ ở mô, Hình dung tuấn tú nói phô ngang tàng?
Nhắm xem hình dạng rõ ràng, Đầu tinh diện mục khác hàng phàm dân.
Hai người lựa khá phân trần, Cửa nhà cha mẹ ở gần hay xa?
Tôn-Lượng chạy về kêu cha, Người nào đang hỏi chuyện ta trên này.
Tôn-Các bước tới trình bày, Thừa-tướng đinh chắc ngươi nầy là cha.
Tên chi ngươi khá nói ra, Ở đâu mà tới dàng ta hằng tình.
Thưa rằng: thân phận phiêu linh, Thấp hèn dâng hỏa sản trình tình chuyên.
Cửa nhà quê quán Quảng-xuyên, Họ Tôn tên Các dòng truyền nho gia.
Tới đây vừa lỡ hội khoa, Tạm nơi quán xá cửa nhà vốn không.
Thừa-tướng nghe nói chạnh lòng, Người trong đạo thánh ta không phụ phàng.
Về ta nuôi dưỡng ở an, Chí công đèn sách khoa tràng hội sau.
Võng đưa hai trẻ trước mau, Lão cùng Tôn-Các đi sau lần về.
Công-nương sảng sốt hôn mê, Thuốc uống như nước chẳng hề thấy suy.
Hồ-Sanh độc dữ xiết chi, Mười ba dân mạng mổ thì ăn gan.
Trang-Vương sầu não thở than, Trăm lam thương trẻ giết oan bóng đồng.
Hồ-Sanh mưu phản kế loàn, Giết oan thầy bóng lòng toan chẳng vì.
Truyền quân tới bắt Hồ-Sanh, Giao cho Thừa-tướng ngoài thành.
Quân hầu vưng lịnh ra đi, Hồ-Sanh mới hỏi việc gì bắt tao?
Phép vua tao dám cãi nào, Theo tao vai đứa thuốc giao cho nàng.
Hô phong hoán vũ vội vàng, Hồ-Sanh tay cắp lấy nàng bay xa.
Giây lâu mây lạnh gió hòa, Quân hầu đứng đợi chàng mà vắng không.
Tức thì vàn kiếm Tây Đông, Thấy xương một đống kiếm không đặng chàng.
Hồ-ly bay đã xa ngàn, Quân nhơn về tâu thành-hoàng tường tri.
Hồ-Sanh Công-chúa biến đi, Kiếm tìm chẳng biết đã đi phương nào.
Trang-Vương than khóc xiết bao, Biết đâu tìm kiếm phương nào con ôi.
Hồ-Sanh kế độc vô hồi, Con ta bị nó bắt rồi còn chi.
Thương thay Chánh-hậu quới phi, Nằm lăn than khóc ai bi đoạn tràng.
Phen nầy con mẹ hai phang, Hồ-Sanh ăn thịt chẳng toàn thây thi.

Ong sai Hộ-vệ mau đi, Kiếm tầm may gặp ả-nhi chăng là ?
Cẩm-y vâng lịnh Hoàng-gia, Văn-ban võ-bá cũng là ra đi.
Cang tầm khắp hết tứ vi, Non cao rừng vắng đều thì vắng không.
Ba ngày bặt lích vắng tông, Âu ta trở lại Bệ rồng bẩm tâu.
Quốc công vừa lúc bãi chầu, Về dinh trăn trọc ưu sầu chẳng an.
Tôn-Các đâu rõ mọi đàng, Tức thì hỏi lại cho tàng cán nguyên.
Quốc công tỏ lại việc phiền, Công chuyện yêu quái ngại liền trần phân.
Tôn-Các lời mới tỏ trần, Tôi xin lãnh phận đi kiếm công nương.
Tôi đây có phép dị thường, Chắc là nên việc dễ thường đơn sai.
Quốc-công nghe rõ vắn dài, Tin lời dắt đến Kim-giai tấu trình.
Vua nghe ý toại tâm đành, Cấp quân theo dõi trừ tinh phen nầy.
Tôn-Hương Tôn-Lượng cả hai, theo cùng Tôn-Các đáo lai sơn tòng.
Hồ-ly nằm ở hang cùng, Đang khi an giấc thung dung mơ màng.
Thình lình có tiếng la vang, Giựt mình thức dậy ngó toan chồng kinh.
Thấy chàng Tôn-Các gần mình, Hét lên làm dữ đua tranh sức tài.
Hai bên nỗ lực trở tay, Hóa phép mầu nhiệm chẳng ai chịu nhường.
Tôn-Các có kiếng dị thường, Chiếu ra ngũ sắc bốn phương hào vàng.
Hồ-ly thế tận lực cùng, Bị chàng Tôn-Các mạng vong chốn nầy.
Tôn-Các dẹp đã an bày, Chém đầu yêu quái một giây lẹ làng.
Truy lại hồng phách Công-nương, Cho nhập vào xác diệu phương thay là.
Công-nương tưởng đã ra ma, May da sống dậy gần xa chưa từng.
Công-chúa tỉnh lại than rằng : Ơn ai cứu thiếp ơn bằng mẹ cha ?
Tôn-Các quì gối tâu qua, Hai con cũng đến lạy bà tại đây.
Xin bà nghỉ mệt một giây, Để tôi ra lịnh đồng tay quân vào.
Quan quân hối diện lao xao, Lạy mừng bà sống reo cao cười vang.
Truyền quân mau gác xe loan, Thấy đều ủng hộ vầy đoàn hồi kinh.
Thừa tướng xem thấy yên-tình, Mặt mày tươi vút đầy mình đốm khoang.
Truyền quân đốn củi làm sàn, Đốt thây yêu quái chảy tan ra tro.
Đầu tinh xem rất lớn to, Điện hồi trao nội dặng cho vua tường.
Trang-vương sẵn muộn từ thân, Quới-phi giọt lụy chứa chan khăn hồng.
Vua cùng Hoàng-hậu não nồng, Bỗng đâu thừa-tướng bẹ rồng tâu qua.
Rằng : nay tầm đã dặng bà. Nhờ chưng tài phép chàng là Tôn sanh.
Vua nghe lời tấu rành rành, Lòng mừng phơi phới hôn hành mừng con.
Quới-phi mừng chạy bon bon, Tới nơi gặp mặt ôm con vào lòng.
Toại vui nỗi chẳng hay cùng, Tưởng dâu ly biệt hết mong một đoàn.
Bây giờ sum họp đã an, Vua bèn hỏi lại mọi đàng âm hao.
Công-nương thưa lại trước sau, Nhờ chàng Tôn-Các chém đầu yêu tinh.
Ngày nay con được toàn sinh, Nhờ chàng Tôn-Các cầm tinh lắm thay.
Vua đà nghe rõ vắn dài, Cùng chàng Tôn-Các tỏ bày nỗi riêng.
Con ta nay được bình yên, Quả nhờ tài đó rất nên cao dày.

Muốn cho trọn nghĩa trọn tình, Trẫm đưa Công-chúa hiệp vầy lương duyên.
Tôn-Các tâu lại phân minh. Rằng vợ sẵn có gia đình trước đây.
Vua rằng: chuyện đó cũng hay, Con trẫm làm bé vui vầy chị em.
Luận bàn sau trước đã yên, Lễ nghi đã sắm kết duyên châu trần.
Đức vua chi xiết vui mừng. Thưởng ban Phò-mã châu trân ngọc vàng.
Tôn-Các tâu linh Thành-hoàng, Xin về thăm viếng gia đàng quê hương
Đức vua truyền giữa trào đàng, Cấp cho quân linh lên đàng hồi quê.
Vợ chồng Phò-mã chỉnh tề, Xuống thoàn tách dặm trở về gia trung.
Đến nhà quân linh trùng trùng, Làm cho chồng vợ Tôn ông kinh hoàng.
Giáo gươm cờ xí rộn ràng, Ông bà quê dốt nào tàng chi đâu.
Vợ chồng Phò-mã bước vào, Kêu cha và mẹ cúi chào thưa qua.
Ngày nay con được vinh hoa. Trở về thăm mẹ với cha vui lòng.
Đoạn bèn tỏ hết đục trong, Chuyện mình thuật lại thủy chung vẹn toàn.
Ông bà vui vẻ hân hoan, Được dâu Công-chúa thêm càng hiển vinh.
Nhìn thấy hai đứa cháu mình, Tôn-Hương, Tôn-Lượng đẹp xinh thay là.
Vui vầy xúm xít một nhà, Phỉ tình sau trước nhưt gia trùng phùng.
Tôn bà phân lại đục trong. Nhờ lời thầy bói nói không sai nào.
Phò-mã bèn tỏ âm hao, Cho đòi thầy bói ngỏ hầu thưởng ban.
Thầy bói được thưởng bạc vàng. Lòng mừng khấp khởi hân hoan vô cùng.
Công-chúa bèn tỏ cùng chồng, Rằng nghe thầy bói thần thông phép màu.
Lòng tôi tưởng chị bấy lâu, Muốn cho biết mặt dương hao được tàu.
Cậy thầy bói khá lập đàng, Khẩn cầu xin chị thế gian phản hồi.
Tôn-Các nghe rõ mấy lời, Bèn cậy thầy bói tức thì lo toan.
Tôn-Hương, Tôn-Lượng hân hoan, Trong lòng nhớ mẹ lại càng trông mong.
Thầy bói sắp đặt đã xong, Cứ do theo sách thần thông chỉ rành.
Thật là linh nghiệm rõ ràng, Thái-Muội hiện xuống gia đàng không sai.
Tôn-Các vui vẻ chỉ rày, Vợ chồng tái hiệp vui vầy mẹ con
Vui vầy còn có chi hơn, Liền bày diên yến gia nhơn vui vầy.
Ở chơi dâu được mấy ngày, Thái-Muội lại phải hồi lai Thiên-đình.
Đang khi vui vẻ sum vầy, Cờ sao trào đình phò mã triệu lai.
Lòng vua nay muốn nhường ngai, Nên đòi Phò-mã nội ngày về kinh.
Vua thì lo việc kệ kinh, Lên am tu dưỡng tâm linh từ nầy.
Tôn-Các tức vị lên ngai, Ân đền oán trả chẳng sai một người.
Phong quan tấn tước đủ rồi, Vợ chồng cha mẹ một nơi sum vầy.
Chăn dân trị nước muôn ngày, Thái bình trăm họ trong ngoài âu ca.
Cuốn nầy đã rõ gần xa, Xin xem cuốn hậu mới là thủy chung.
Lắm điều hay lạ vô cùng, Đọc qua mới rõ vốn không sai lời.

CHUNG

Xin xem tiếp cuốn «HẬU BẠCH-VIÊN»

Giấy phép số 1091 C.X.B ngày 29 - 12 - 54 của N [illegible]

In tại nhà in HUỲNH-VĂN 311 Quai de Belgique [illegible]